

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/216/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617207393
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5617207393.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom L., B. L. XXX, o zaplatenie 3.220,10 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 22Csp/50/2017-70 zo dňa 13. februára 2018 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** v časti o splatnosti/povolení splátok dlhu žalovaného voči žalobcovi, vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku a vo výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** v časti o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 2.837,51 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 30.9.2017 do zaplatenia.

Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.837,51 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 30.9.2017 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že vzťah medzi stranami je spotrebiteľským právnym vzťahom a v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. bol veriteľ (žalobca) pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Konštatoval, že žalobca síce v žalobe uviedol, že bonita žalovaného bola overená, ktoré vyjadrenie však nijako nekonkretizoval a takýto jeho postup nevyplýva z obsahu zmluvy ani z iného dôkazu. V danej spojitosti okresný súd dodal, že v zmysle § 132 ods. 2 CSP nie je možné nahradiť skutkové tvrdenia odkazom na dôkazy. Uzavrel, že žalobca v predmetnej otázke neuniesol ani len bremeno tvrdenia. Zdôraznil, že žalovaný na pojednávaní uviedol, že žalobca neskúmal jeho majetkové pomery, pričom už v čase uzavretia zmluvy nepracoval. Dotknuté vyjadrenie posúdil okresný súd ako skutkové tvrdenie, ktoré protistrana nepoprela, preto ho považoval za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP). Pokiaľ sa žalobca na pojednávaní nezúčastnil, musí ísť uvedené na jeho ťarchu; princíp ústnosti je totiž jedným zo základných princípov Civilného sporového poriadku (článok 12). Neúčasť na pojednávaní je síce výlučným právom strany sporu, ale môže viesť (ako v súdnej veci) k zavŕšeniu konania čiastočne v jej neprospech.

2. Nadväzne okresný súd ustálil, že žalobca hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., z ktorého titulu ide o úver bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 označeného zákona). Na základe uvedeného má žalobca nárok len na vrátenie istiny poskytnutých prostriedkov (4.000 eur) po zohľadnení žalovaným splatených súm (v úhrne 1.162,49 eur), t.j. 2.837,51 eur. Keďže sa žalovaný s plnením tohto dlhu ocitol v omeškani, zaťažuje ho i povinnosť zaplatiť úroky z omeškania. Vzhľadom na sociálnu situáciu žalovaného (samostatne sa stará o tri maloleté deti, jediným príjmom je rodičovský príspevok v

sume 214 eur mesačne, matke bola vo vzťahu ku každému z detí uložená povinnosť platiť iba minimálne výživné) nie je možné konštatovať jeho schopnosť uhradiť jednorázovo dlh voči veriteľovi. Následne okresný súd povolil žalovanému jeho plnenie v splátkach po 50 eur mesačne. Pozíciu veriteľa považoval za zabezpečenú, lebo omeškanie so splatením čo i len jednej splátky bude mať za následok splatnosť celého dlhu; čo bude viesť dlžníka k zvýšenej platobnej disciplíne.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že v spore v prevažnej miere úspešný žalobca má voči žalovanému nárok na ich náhradu v rozsahu 76,24%.

4. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcom výroku a ohľadne povolenia splátok podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť. Poukazoval na to, že ak okresný súd vyhodnotil jeho žalobu ako neúplnú („že pohľadávka nebola žalobcom žiadnym spôsobom špecifikovaná“), mal ho vyzvať v zmysle § 129 ods. 1 CSP na jej doplnenie, resp. opravu. Žalobca mal za to, že svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. splnil, pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver posúdil jeho príjmy a výdavky na základe reportu zo spoločného registra bankových informácií, ktorý doklad k odvolaniu i pripojil.

5. V súvislosti s povolením splátok odvolateľ namietal, že okresný súd prihliadol len na pomery žalovaného, ale prehliadol záujmy žalobcu. Na základe určenej výšky splátok bude žalovaný splácať dlh viac ako 4 a pol roka a vo výrazne nižšej sume, ako predstavovali splátky úveru. Následne rozsiahlo citoval z rozhodnutí odvolacích súdov v iných veciach.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu protistrany uviedol, že si je vedomý svojho dlhu. Momentálne je však len poberateľom rodičovského príspevku a aj suma 50 eur mesačne je pre neho dosť vysoká.

7. V následnej reakcii žalobca zotrval na predchádzajúcich vyjadreniach, najmä na vyjadreniach obsiahnutých v odvolaní. Na dotknuté podanie už žalovaný nereagoval.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý v nenapadnutej časti o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 2.837,51 eur s príslušenstvom a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti napadnutý rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

9. Pokiaľ žalobca tvrdí, že okresný súd nesprávne vyhodnotil neúplnosť žaloby v otázke špecifikácie uplatňovanej pohľadávky, ide o zjavné zlyhanie strany pri formulovaní odvolacích dôvodov. Okresný súd takéto konštatovanie nevyslovil a špecifikácia pohľadávky ani nebola predmetom posudzovania v prejednávacom prípade.

10. Bez ohľadu na uvedené však neobstojí odvolacia argumentácia žalobcu namietajúca s odkazom na § 129 ods. 1 CSP postup okresného súdu. Označené zákonné ustanovenie upravuje postup súdu v prípade, že z podania vo veci samej nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo je neúplné alebo nezrozumiteľné. Všetky uvedené nedostatky sa teda týkajú obsahovej stránky podania/žaloby. Odvolateľ však argumentuje, že v jeho prípade mal postup okresného súdu podľa dotknutého ustanovenia smerovať k odstráneniu nie nedostatkov obsahovej stránky jeho žaloby (takéto nedostatky nevykazovala), ale k odstráneniu „nedostatočnosti“ konkrétnych vyjadrení osvedčujúcich ním opísané rozhodujúce skutočnosti, ktorými žalobca preukazoval opodstatnenosť svojho nároku. To znamená k uneseniu bremena tvrdenia stranou sporu.

11. Skutočnosť, či žalobca (ne)unesie bremeno tvrdenia, nachádza svoj odraz až v rozhodnutí vo veci samej. V štandardnom sporovom konaní, medzi ktoré súdená vec patrí, je neprípustné vyzývať strany sporu na prezentovanie konkrétnych skutkových okolností v tom zmysle, že ak ich uvedú, potom preukážu nimi opísané rozhodujúce skutočnosti a môžu byť v spore úspešné. Takýto postup súdu, ktorého sa v konečnom dôsledku domáha i odvolateľ, by bol v hrubom rozpore s princípom kontradiktórnosti sporového súdneho konania, ako aj porušením ústavnej zásady rovnosti sporových strán. Úhrne potom možno konštatovať, že odvolateľ si zamieňa vecnú (ne)dôvodnosť žaloby s jej obsahovou (ne)úplnosťou. Inými slovami, účelom postupu súdu podľa § 129 ods. 1 CSP je odstrániť obsahovú neúplnosť žaloby, nie zabezpečiť, aby žalobca bol v spore (v plnom rozsahu) úspešný.

12. Irelevantným je odvolacie tvrdenie žalobcu, že bonitu žalovaného pred poskytnutím spotrebiteľského úveru preveroval prostredníctvom údajov z reportu zo spoločného registra bankových informácií. V žalobe a ani v žiadnom ďalšom podaní vo veci pred rozhodnutím okresného súdu túto skutočnosť

totiž žalobca netvrdí, preto aktuálne ide o neprípustnú novotu v odvolacom konaní - § 366 CSP. Žalobca tiež neznačuje konkrétne písmeno dotknutého zákonného ustanovenia, z ktorého by mohla byť vyvodzovaná akceptovateľnosť predmetného nového tvrdenia/skutočností v odvolacom konaní; čo platí aj o súvisiacom dôkaze - výpise zo spoločného registra bankových informácií (ten je navyše vyhotovený dňa 21.3.2018, t.j. až po rozhodnutí okresného súdu).

13. Za unesenie bremena tvrdenia rozhodne nemožno považovať absolútne všeobecný odkaz v žalobe, že veriteľ preveril schopnosť spotrebiteľa splácať úver podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Naopak, nevymedzenie vôbec žiadnych konkrétností týkajúcich sa zisťovania bonity klienta/spotrebiteľa pred poskytnutím úveru je nutné kvalifikovať ako hrubé porušenie danej povinnosti veriteľom, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.).

14. Nad bezprostredný rámec odvolania, keďže žalobca neunesol ani len bremeno tvrdenia o skúmaní bonity žalovaného, krajský súd dodáva, že nedostatočné alebo nekvalifikované preverovanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver je z hľadiska jeho dôsledkov identické s nezisťovaním bonity spotrebiteľa vôbec. Poskytnutie úveru osobe bez akéhokoľvek trvalého príjmu (nehovoriac o situácii, kedy sa bezprostredne stará o maloleté deti a teda reálne nemôže pravidelný príjem z pracovnej činnosti ani dosahovať) je doslova ľahkomyseľnosťou dodávateľa, ktorá musí ísť jednoznačne na jeho ťarchu; a to minimálne vyhodnotením poskytnutého úveru ako úveru bezúročného a bez poplatkov.

15. Vzhľadom na pomery žalovaného, ktoré žalobca (a to ani v odvolaní) vôbec nerozporuje, je plne dôvodným napadnuté rozhodnutie aj v otázke povolenia splátok; vrátane ich výšky. Okresný súd v danej spojitosti náležite zdôraznil hrozbu straty výhody splátok, t.j. skutočnosť, že v prípade omeškania žalovaného so zaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatným celý dlh. Je síce pravdou, že žalovaný bude dlh splácať relatívne dlhšie, ale záujmy žalobcu - ako bankovej inštitúcie s nemalým finančným zázemím (v porovnaní s ktorým je suma 2.837,51 eur len nepatrným zlomkom) - tým nebudú výraznejšie ohrozené. Osobitne, ak žalobca v pozícii veriteľa hrubo zanedbal svoje povinnosti a reálne vôbec nepreveroval schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver. Taktiež rozdiel vo výške povolených splátok a splátok dohodnutých v úverovej zmluve nie je až tak výrazný, ak sa zohľadní konštatovaný záver konajúcich súdov, že predmetný úver je bez úrokov a bez poplatkov. To znamená, že vo výške (povolených) splátok sa nemôže premietnuť ani odmena veriteľa, resp. ním nárokované poplatky, ktoré boli súčasťou splátky vyplývajúcej z dohody o úvere.

16. Len na okraj krajský súd dodáva, že určenie nereálnej lehoty na zaplatenie celej sumy by s veľkou pravdepodobnosťou viedlo k nevymoženiu dotknutej pohľadávky. Z obsahu spisu nič nenasvedčuje tomu, že by žalovaný disponoval akýmkoľvek majetkom zhodnotiteľným v kratšom čase, ako bude vykonávať jednotlivé splátky. V konečnom dôsledku by tak určenie kratšej lehoty na plnenie mohlo mať pre žalobcu ešte nepriaznivejší dopad ako povolenie splátok.

17. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalobcom, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

18. Žalobca síce odvolaním výslovne napadol aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách prvoinštančného konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenou nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej (čiastočným zamietnutím žaloby). Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritórnej časti zakladá vecnú správnosť (i pre viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi - § 380 ods. 1 CSP) aj od neho závislého výroku o náhrade trov konania. Len pre úplnosť krajský súd dopĺňa, že okresný súd náležite aplikoval zásadu pomerného úspechu v spore.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalobca nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto nemá nárok na náhradu jeho trov; naproti tomu žalovanému žiadne trovy konania v súvislosti odvolacím prieskumom nevznikli (§ 251 CSP).

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.